

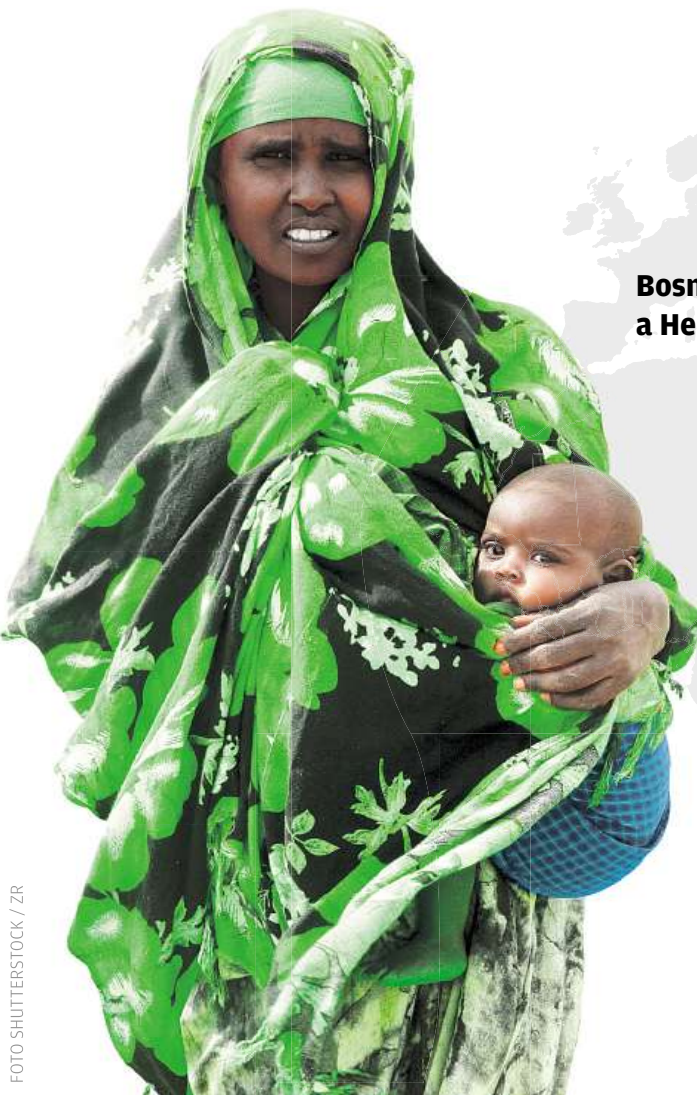

FOTO SHUTTERSTOCK / ZR

Moldavsko
Bosna a Hercegovina
Gruzie

Etiopie

Zambie

Kam míří
česká
rozvojová
pomoc

28 miliard
eur

má Evropská unie
v plánu dát do roku
2020 na rozvojovou
pomoc Africe

0,11 procenta

hrubého národního důchodu dává
Česká republika na rozvojovou
pomoc ročně, odpovídá to zhruba
4,3 miliardy korun. Závazek
zemí OECD je přitom 0,7 procenta
ročně, EU ho pojala kolektivně
a země, které se do společenství
přidaly až po roce 2004, mají
dávat **0,33 procenta.**

20 milionů
korun

činí zatím příspěvek ČR
do afrického fondu. Země
spojila síly s dalšími
státy V4, aby si společně
zajistily právo hlasovat,
kam přesně peníze
půjdu.

ŠEST
VYVOLENÝCH

- po roce 2017 se
česká rozvojová
pomoc úžeji zaměří,
zacílí na šest
vybraných zemí

Evropa chce udržet Afričany doma

Sucho může vyhnat desítky milionů nových migrantů. Česko pomůže šesti zemím, aby z nich obyvatelé neuprchali

KATEŘINA SURMANOVÁ

PRAHA Signály o blížícím se migračním návalu měla Evropská unie zhruba posledních deset let, přesto loňská masivní uprchlická vlna zastihla společenství starého kontinentu nepřipravené. Narychlo se pak vymýšlejí kontroverzní řešení typu povinných kvót, která klopotně dohánějí krizi, jež je už v plném proudu. Na další vlnu chce být Evropa nachystána, a tak začala brát vážně silící problémy s nedostatkem vody, především v Africe, ale i v oblasti Blízkého východu. Podle nedávné studie NASA a OSN se kvůli suchu může v příštích letech dát do pohybu až 120 milionů lidí.

Tentokrát chce na místo chytání kočky za ocas Evropa využít prevence, aby lidé své domovy vůbec neopouštěli, protože jim tam bude jakžtakž dobře. Důležitým nástrojem je v tom poměrně čerstvý Nouzový svěřenecký fond EU pro Afriku. „Směřujeme veškerou snahu k tomu, aby obyvatelé Afriky zůstali doma, intenzivně jednáme s africkou unií. Za-

měřujeme se na saharskou oblast, Čadské jezero, na Africký roh a části severní Afriky. Do záchranného fondu pro Afriku Unie loni v listopadu dala 1,8 miliardy eur z evropského rozpočtu, pro roky 2014 až 2020 se celkově počítá s 28 miliardami eur, které by měly zajistit, aby se lidé nedávali do pohybu,“ říká česká eurokomisařka Věra Jourová, jejíž portfolio se s migrační krizí prolíná v tématu bezpečnosti. „Strategie je v tomto případě na stole včas, aby se problém podchytil a abychom nebyli překvapeni, jako se nám to stalo s migrací z Blízkého východu,“ dodává.

Proti pašerákům

Evropská úvaha je v zásadě jednoduchá – když v zemích, odkud lidé utíkají nebo se k tomu chystají, zainvestuje do infrastruktury, služeb a veřejné správy, vyjde ji to mnohem levněji, než kdyby dopady klimatických změn obyvatelé oblasti afrického Sahelu vyhnaly z kontinentu. Motivace není jenom finanční. Když se lidé nesvěří do rukou pašeráků, aby v jejich

režii za drahé peníze podstoupili nebezpečnou cestu po moři, ušetří se řada lidských životů, které by se jinak ve vlnách zmařily. A zmírní se také bezpečnostní riziko pro Evropu, klesne nápor na sociální systémy jednotlivých členských států, a tím pádem se otupí nervozita ve společnosti i sílí krajně pravicové tendence.

Předcházení migraci si jako jednu z priorit hodnou zvláštního zřetele vytyčila i Česká republika ve své strategii rozvojové pomoci po roce 2017. Už teď na ni navyšuje peníze. Do svěřeneckého fondu pro Afriku, který vznikl na konci loňského roku při migračním summitu v La Vallettě, česká kasa zatím přispěla zhruba 20 miliony korun.

To je příliš málo na to, aby Česká republika získala hlasovací právo, a mohla tak spolurozhodovat, kam přesně peníze půjdou, na to by musela do fondu vložit více než třikrát tolik. Spojila se proto s dalšími zeměmi visegrádské čtyřky v jakémsi dárcovském konsorciu, které tak dohromady na jeden hlas při rozhodování dosáh-

nou – jako prioritní oblast, kam chce cílit pomoc, si visegrádské seskupení vybralo Africký roh, nejvýchodnější oblast kontinentu.

Šesti nejchudším

Vedle toho už v Unii funguje pomocný fond pro Sýrii a západní Balkán, jehož cílem je migrační tok utlumit. Do tohoto i afrického fondu česká vláda loni slíbila odevzdat celkem 105 milionů korun pro rok 2015 a 68 milionů letos. „Zahraniční rozvojová spolupráce dlouhodobě a komplexně přispívá ke snižování důvodů pro nucené přesídlování a nelegální migraci a naopak také zahrnuje nástroje na podporu legální migrace, jako jsou rozvojová stipendia nebo výměna expertů,“ uvádí Karolína Rezková z ministerstva zahraničí.

Už nyní dává Česká republika ročně skoro 500 milionů korun na „antimigrační“ projekty – pomáhá s budováním místních úřadů, rozvojem vzdělávacích, sociálních i zdravotních služeb, s přizpůsobením zemědělství faktu,

že dochází voda, nebo zaváděním zdrojů elektřiny. Celkově na rozvojovou pomoc republika dává zhruba 4,3 miliardy korun ročně.

Do budoucna si chce Česká republika důsledněji ohlídat, že vynaložené finance přinášejí reálné výsledky, a netříštit tolik síly. Po roce 2017 se proto má česká rozvojová pomoc zaměřit na šestici prioritních zemí. „Vzhledem k dělbě práce s dalšími dárči i omezenému objemu prostředků se pomoc koncentruje. Zaměření bude na nejchudší země světa a důležité je i to, jaký má daná země zájem s Českou republikou v rámci rozvojové oblasti spolupracovat, včetně ochoty uzavírat a plnit příslušné dohody,“ dodává Rezková za Černínský palác.

Udržitelnost vytendrovaných a podpořených projektů bývá složitá, proto mezi novinky patří i to, že Česká rozvojová agentura začne na zastupitelské úřady vysílat svoje vlastní zaměstnance, aby na místě ohlíželi, že závazky se plní.

V šestici zemí jsou Etiopie, Kambodža, Zambie, Bosna a Hercegovina, Gruzie a Moldavsko.

Lepší cílení bude i na oblasti pomoci, v každé zemi si Česká republika vytipuje tři sektory, do nichž pošle peníze, zkušenosti i odborníky. Například u Etiopie jde o zemědělství, dostupnost vody a vzdělání.

Česká rozvojová agentura, přes niž se většina projektů uskutečňuje, i ministerstvo zahraničí, které pečuje o zbytek pomoci, dělají svoji práci podle loňské prověrky NKÚ dobře. Ale pro nové cíle bude zapotřebí většího objemu peněz, než jaký země dosud do této kapitoly dává. Je to málo i z pohledu závazků zemí OECD, kde se v tabulce pod Českou republikou vyskytuje už jen Polsko a Slovensko.

Plán Černínského paláce je, že tyto výdaje budou růst o 100 milionů korun ročně. Při tomto tempu se země dostane na příslibných 0,33 procenta hrubého národního důchodu v roce 2030, přičemž závazek měla mít splněný už loni.

Rozhovor s Věrou Jourovou čtěte v zítřejších LN